

Téma: Víra a náboženství

Ročník: 7.

Počet hodin: 1

RVP:

- ❖ **Vzdělávací oblast:** Člověk a společnost, **vzdělávací obor:** Výchova k občanství, člověk a kultura

Kompetence:

Kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence k řešení problémů.

Mezipředmětové vztahy:

Dějepis, rodinná výchova, zeměpis, český jazyk.

Úvod:

Hlavním cílem této hodiny je, aby žáci získali základní informace o určitých náboženstvích. Osvojili si některé pojmy, které se k problematice vztahují a věděli kam je zařadit v případě, zda je uslyší například v hromadně sdělovacích prostředcích. Měli by si utvořit nějaký názor na různá náboženství a umět o nich diskutovat. Hodina je založená převážně na diskuzi, didaktických hrách a úvahách o tématu. Jednou z náplní hodiny je výklad na téma Víra a náboženství a krátký zápis do školních sešitů.

Cíl:

Cílem je seznámit žáky s tématem Víra a náboženství. Měli by si zapamatovat základní pojmy a souvislosti. Učivo bude fixováno pomocí didaktických her, které jim pomohou lépe si učivo zapamatovat a zažít. Převážně by měla být hodina zaměřena diskusně na dané téma.

Motivace:

Položení úvodní otázky: Jak si myslíš, že vznikl svět?

Expozice:

- ❖ Učitel přečte žákům biblický příběh o vzniku světa (viz teoretická část). Diskuse na toto téma.
- ❖ Žáci se pokusí přiřadit symboly k daným náboženství (viz teoretická část).
- ❖ Výklad nového učiva. Zaměření se na základní pojmy: náboženství, judaismus, křesťanství, islám. Hlavní koncepce těchto náboženství (viz teoretická část).
- ❖ Porovnání Pěti pilířů islámu s křesťanským Desaterem (viz učebnice strana 24,25). Diskuze na dané téma.

Fixace:

Didaktická hra: Žáci se rozdělí do skupin po třech až pěti. Každá skupina dostane 3 lístečky s názvem náboženství a 5 lístečku s názvem svátku a budou muset přiřadit, který svátek patří ke kterému náboženství. Vyhrává ta skupina, která bude mít první správné odpovědi.

Závěr:

V závěru hodiny zhodnotíme práci žáků. Můžeme zadat úkol na další hodinu.

3. Teoretická příprava na hodinu:

Náboženství hluboce poznamenala kulturu i dějiny národů.

Stvoření světa podle Starého zákona

„Na počátku byl bůh stvořitel sám uprostřed prázdnoty a pohyboval se nad temnými prvotními vodami. Silou jeho ducha a slova vzniklo ve vesmíru světlo a oddělilo se od temnoty, aby tak vytvořilo den a noc. Byl den první. Druhého dne pak bůh stvořil oblohu, jež dělí vody propasti od vod vesmíru. Třetího dne vyzvedl z vod souš a nazval ji zemí, a na ní dal vyrůst rostlinám. Čtvrtého dne na obloze umístil slunce, měsíc a hvězdy. V den pátý stvořil živé bytosti v oceánech a ptáky v povětří. Šestáho dne zaplnil zemi zvířaty všeho druhu a nakonec stvořil podle obrazu svého člověka, aby vládl nad tou spoustou živých bytostí, a dal mu rostlinnou a živočišnou říši k užívání. Sedmý den pak posvětil jako den odpočinku“.

Pojmy

Prorok = člověk schopný předvídat budoucnost

Nábožnost = přitažlivost, často citového či úzkostlivého druhu, k náboženství

Pobožnost = horoucí postoj, který se vyjadřuje modlitbou a plněním náboženských povinností

Ortodoxní = pravověrný proud, který vyžaduje přísné podřízení svých učení a zvyků normám zavedených církví

Ateismus = popírá existenci jakéhokoli božství a snaží se to prokázat

Vyznání = užívá se pro rozlišení náboženských skupin podle kritéria zbožnosti

Církev = přístup oproti sektám otevřený všem

Sekta = původně označovala členy církve považované za odpadlíky, sektou nejsou označovány všechna nová náboženská hnutí! Členství v sektě je vybrané, hodnoty a instituce okolní společnosti jsou rázně odsuzovány.

Koncepce " **J i n** " a " **J a n g** "

jednota a boj protikladných sil (temná-světlá, záporná-kladná, mužská-ženská atd.)

Náboženství

Judaismus

Judaismus je náboženství a kultura židovského národa. Zásady a dějiny judaismu vytvářejí historické základy mnoha jiných náboženství včetně křesťanství a islámu.

Za Žida je považován ten, kdo pochází ze židovské matky nebo přestoupil k židovství podle ortodoxní normy.

Dějiny židovského národa začínají přibližně 4tis. let př. Kr. v Uru v Mezopotámii.

Bylo to první monoteistické náboženství (Monoteismus je forma náboženství, která uznává, že je pouze jediný Bůh) v dějinách lidstva.

Skutečný zakladatel židovského náboženství – judaismu je Mojžíš. Vysvobodil izraelský lid z otroctví a vyvedl ho z Egypta. Cesta vedla napříč Sinajskou pouští a trvala čtyřicet let. Izraelci se vrátili do země předků Kanaánu, země zaslíbené. Právě během tohoto dlouhého putování dal Mojžíš Židům desky zákona, posvátný dokument, jehož obsah je shrnut do desatera přikázání. Zároveň vytvořil podrobná pravidla pro chování v nejrůznějších situacích každodenního života.

Hebrejská bible

= soubor hebrejského Písma Svatého, odpovídá hlavním knihám starého zákona (první oddíl křesťanské Bible).

Obsahuje 24 knih, které jsou rozděleny do tří úseků:

Židé mají i ústní zákon neboli Talmud. Židovské náboženství se promítá i do každodenního života Židů: Již od narození dítěte se musí plnit předepsané povinnosti.

Židovský rok

Řídí se podle fázi měsíce. V židovském kalendáři se roky počítají od stvoření světa. Rok 1998 je tedy rokem 5758. Rok začíná na podzim a má 354 dní.

Bohoslužba se koná v synagóze. Muži na sobě mají talit, šálu s třásněmi na všech rozích. Na hlavě nosí Židé malou přiléhavou čepičku - Kipu (jarmulku) - na znamení oddanosti bohu.

Svátky

Den odpočinku – Sabat Začíná v pátek po západu slunce a končí sobotní nocí. Je to svátek, kterým se připomíná, že Bůh sedmého dne po stvoření světa odpočíval a že i v tom se mu člověk má podobat. Žid v tento den nepracuje, nezažihá a nezháší světlo ani oheň, nevaří, nepíše apod.

Roš ha-šana: Novoroční slavnost

Jom kipur: Den smíření

Sukot: Slavnost stánků, připomíná pobyt izraelských kmenů na poušti po odchodu z Egypta a vděčnost za úrodu.

Chanuka: Svátek světel (svátek posvěcení chrámu)

Tu be'svat: Novoroční slavnost stromů

Pesach: Svátek nekvašených chlebů = Velikonoce, trvá 8 dní a připomíná se jím odchod z Egypta.

Křesťanství

Podsekce (větve křesťanství): katolictví, protestantství, pravoslavní.

Patří k evropské tradici (západ), navazujeme na Řeckou tradici. Jedná se o monoteistické a náboženství.

Zakladatel tohoto náboženství je Ježíš Kristus. Pochází z Nazaretu (Palestina). O jeho životě pojednávají evangelia (dobrá zpráva) podle Jana, Marka, Lukáše a Matouše. Ježíš kázal křesťanskou lásku (=agapé) pro všechny lidi bez rozdílu. O jeho ukřižování bylo rozhodnuto

v roce 30(či 33). Jeho učedníci dosvědčují, že vstal z mrtvých. Základní východiska křesťanství jsou zapsány ve spisech Nového zákona.

Bible

Pro křesťany je Bible sbírka slova Božího. Jde o úmluvu uzavřenou mezi Bohem a lidmi a svědčí o působení Boha v dějinách.

Obsahuje:

- Starý zákon (spisy Hebrejské Bible)
- Nový zákon (dvacet sedm knih. Jejich obsahem je působení a kázání Ježíše z Nazareta a počátky křesťanství jakožto víry v Ježíše Krista. Byly sepsány v letech 50 – 150 našeho letopočtu. Byly napsány řecky a shromážděny jako závazný soubor (kánon) ve 2. až 4. století. Tvoří ho: Čtyři evangelia, Skutky Apoštolů, Listy, Apokalypsa (Zjevení Janova)

Církev (z řečtiny ekklesia = shromáždění) je tvořena společenstvím všech křesťanů.

V čele každé lokální církve je jmenován biskup. V katolické církvi vykonává Papež s biskupy nejvyšší autoritu. Lokální společenství jsou vedena kněžími či pastory.

Svátky

Dva hlavní křesťanské svátky připomínají narození Ježíše (Vánoce, 25. prosince, jimž předchází Advent) a vzkříšení (Velikonoce, první neděle po prvním jarním úplňku, jimž předchází půst).

Islám

Muslimské náboženství, je svým početním významem dnešním druhým světovým náboženstvím. Toto monoteistické náboženství je založené na kázání proroka Mohameda.

Základem islámského vyznání je Korán. Podle Koránu je Ježíš jen jeden z proroků, předchůdců Mohameda.

Muslimský svatostánek se nazývá mešita.

Svátky

Pět každodenních modliteb je povinných od dospělosti. Jde o ranní modlitbu (subh), polední (zuhr), odpolední ('asr), večerní (maghrib) a noční ('isha).

Pro muslimy jsou Mekka, Medina (města Saudské Arábie) a Jeruzalém (Izrael) místy majícími velký symbolický význam.

Další významná náboženství

Hinduismus

Buddhismus

Zdroje

<http://astronuklfyzika.cz/JinJang.gif>

<http://referaty-seminarky.cz/myty-o-stvoreni-sveta-a-vzniku-cloveka/>

<http://www.svetova-nabozenstvi.cz/>